

Izhaja
10. in 25. dne
vsakega meseca.

Stoji za
celo leto 3 gld. —
pol leta 1 „ 60
četrt „ — „ 50
(Posamezne štev.
15 kr.)

Oznaniła,
ikrat natisnena,
od vrste 15 kr.

Naročnina, oznaniła in
reklamacije
pošiljajo se
upravnistvu.

Odrte rekla-
macije so
poštne prosta.

POPOTNIK.

Časopis za učitelje in prijatelje šole.

Glasilo

„Zaveze slovenskih učiteljskih društev v Ljubljani.“

Izdajatelj in urednik:

M. J. Nerat, nadučitelj.

Uredništvo in
upravnistvo:
Reiserstrasse 8.

Spisi in dopisi
pošiljajo se
urednistvu.

Pismom, ki zahtevajo odgovor, naj se pridele primerna poštna znamka.

Na anonimne dopise se ne oziramo.

Ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi
in na
osmo poslane knjige
se ne vračajo.

Druga skupščina „Zaveze slov. učit. društev“ v Celju dne 25. in 26. maja t. l.

(Dalje.)

B. Glavno zborovanje.

Dne 26. maja okoli 10. ure dopoldne zbralo se je v primerno okrašeni veliki vrtni dvorani gosp. Koscher-ja nad 150 slovenskih učiteljev in lepo število odličnih rodoljubov — gostov (skupaj okoli 180 udeležencev) k glavnemu zboru.

Vodstvo zbora bilo je sestavljeno tako-le: Fr. Praprotnik, predsednik, M. Nerat, podpredsednik in J. Furlan ter V. Ribnikar, tajnika. Rediteljstvo oskrboval je slavnostni odbor. Točno o napovedani uri, t. j. ob desetih dopoldne je — otvorivši II. glavni zbor „Zaveze“ nagovoril predsednik g. Praprotnik navzoče tako-le:

„Slavni zbor!

Nepričakovano število predragih tovarišev in tovarišic, ki so na klic upravnega odbora „Zaveze“ iz vseh pokrajin slovenske naše domovine prihiti sem v starodavno mesto Celje, mi je pač najboljši dokaz, da se je ustanovljenjem „Zaveze“ ustreglo splošni želji slovenskega učiteljstva in da si je ona v teku jednega leta povsod v učiteljskih krogih pridobila mnogo novih prijateljev ter se je tako močno ukrepila in utrdila, da smemo danes prav ponosni biti na njo. Korak, katerega je slovensko učiteljstvo storilo z ustanovljenjem „Zaveze“, je velevažen v našem življenju in gotovo ne bode ostal brez velikega pomena tudi za prihodnost. V „Zavezi“ se nam bode mogoče zjediniti in združevati ter tako zbirati vse svoje moči, s katerimi bomo potem zamogli uspešno delovati za ugled, veljavo in dobrobit našega stana, pa tudi za prospeh našega šolstva in tako za blaginjo in srečo naroda in domovine naše. Dosihmal smo bili učitelji med seboj ločeni, komaj da smo se poznali po imenu, se pa skupno med seboj spoznavati, tega nismo imeli priložnosti. Odsihmal bode to vse drugače. Med nami ni več neprekoračljivih mej, temveč ista stanovska čast in ponos, ista bratovska ljubezen bode nas trdno vezala, ter nam davala priliko, da se bomo spoznavali ne le po telesu, ampak tudi po sreč in duhu in vsak tovariš, kojemu je mar ugled našega stana, ki gori in hrepeni po njegovi sreči, ki v istini ljubi in spoštuje svoj prevzvišeni poklic, moral se bode „Zavezi“ pridružiti. Tako bode „Zaveza“ postala močna falanga, koje nobena sovražna sila podrla ne bode. Moči posameznika so slabe, ako se pa le-te združijo v jednosti in slogi, tedaj pa postanejo sila, s katero bode računati vsakemu, kdor bi se predrznil naš stan napadati ter podkopavati njegovo veljavo.

Prav iskreno Vas torej pozdravljam vse, ki ste danes tukaj zbrani. Presrečno mi boste pozdravljeni vi dragi sodeložani iz vinorodne Štajerske, in vi dragi bratje iz čudovite Kranjske in vi zavedni kolegi od bregov sinje Adrije in bôdre Soče, vi vsi sprejmite moj najiskrenejši, kolegialni pozdrav! Prav iz srca pa obžalujem, da ne morem danes tukaj pozdraviti niti jednega naših bratov iz tužnega Gorotana. Upati pa hočemo, da prej ali slej tudi le-ti stopijo v naš krog in da bodemo pri prihodnjih zborovanjih tudi te zamogli v naši sredi pozdravljati.

Prav presrečno pozdravim tudi vse preценjene goste, ki so naše današnje zborovanje sè svojo navzočnostjo počastiti blagovolili.

Slavni zbor! Včerajšno zborovanje delegatov postavilo je na dnevni red današnjega glavnega zbora jako važna vprašanja, vprašanja, ki se v prvi vrsti dotikajo nas in našega šolstva, ki pa zanimajo tudi širje kroge domovine naše. Potrebno je, da rešimo le-ta vprašanja našemu šolstvu v korist, sebi pa v čast. Zato pa slavni zbor prav uljudno vabim in prosim, da se današnjega zborovanja prav živo udeležiti blagovoli. Nihče se naj posvetovanju ne odtegne, vsak naj pové svoje misli in skušnje, ker le skupno delo rodilo bode mnogo dobrega sadu.

Jaz toraj otvorim drugo zborovanje „Zaveze“ ter zakličem tistemu, ki je daritelj in zaščitnik šolskih zakonov, Njih Veličanstvu presvitlemu našemu cesarju trikratni Živio in Slava! —

Burni „živio“- in „Slava“-klici sledili so tem besedam.

Predsednik sedaj naznani, da je včerajšnji zbor delegatov volil podpredsednikom današnjemu glavnemu zboru „Popotnik-ovega“ urednika g. M. Nerat-a, a za II. tajnika g. V. Ribnikar-ja ter da bodo opravljali posel rediteljev člani slavnostnega odbora.

Podpredsednik oznani po delegatih določen dnevni red ter omeni, da se bode zborovalo na podlagi poslovnega reda, kakor je bil po delegatih sprejet in katerega imajo udeležniki zborovanja v rokah.

Preden se prične reševati dnevni red izprosi si besedo dež. poslanec in načelnik okrajnega zastopa celjskega gosp. dr. Jos. Sernec, ter navzoče v svojem in v imenu okrajnega zastopa prisrečno pozdravi. On povdarja preimenitno in težko nalogo, katero ima izvrševati učitelj-vzgojitelj sploh, posebno pa v dvojezičnih deželah, kjer je največ šola razpostavljena strankarskim napadom. Treba je toraj, da je učitelj sam jeklen značaj, mož, ki v resnici ljubi svoj rod ter za njegov blagor ne le deluje, ampak tudi žrtvuje. Taki šolniki ste danes tukaj zbrani, nekaj da se posvetujete o svojih stanovskih težnjah nekaj pa tudi in najbolj, da v resnem delu povdarjate sredstva in pripomočke v povzdigo in konečno izvršitev našega šolstva. — Govornik potem povdarja pedagogiško načelo, da se v ljudski šoli more vspešno poučevati le v materinem jeziku, da se le s takim, na zdravih načelih osnovanim poukom v resnici blaži srce in krepí značaj ter se odgajajo nravni ljudje in zvesti državljani. Kdor ljubi svojo materinščino, ljubi gotovo iskreno tudi svojo domovino in cesarja. Na ljudskih učiteljih je, izgojevati nam na telesu krepke, na duhu čile pa značajne in iskrene rodo- in domoljube. — „V tem smislu Vas danes v svojem in v imenu okrajnega zastopa celjskega še enkrat prisrečno pozdravljam, želeč Vam pri posvetovanjih najboljšega uspeha. Naj Vaše delo obrodi obilo blagonosnega sadu sebi v čast, šoli in milemu narodu našemu pa na korist!“

Živahno ploskanje in burni „živio“-klici odmevali so po dvorani v zahvalo govorniku na krepkih domoljubnih besedah.

Sedaj nastopi načelnik celjskega učiteljskega društva, g. Tone Brezovnik, ter pozdravi zbor imenom društva.

Govornik omeni, da bode celjsko učiteljsko društvo praznovalo čez nekaj tednov 20-letnico svojega obstanka. Ob tej priliki se lahko ponosno ozira na svoje mnogoletno plodonosno delovanje. Marsikatera dobra ideja izcimila se je v tem društvu v sadunosen plod. Tudi „Zaveza“, ki se danes tukaj v starodavnem mestu ob Savinji tako krepko pojavlja, porodila se je v našem društvu. „Dá, ‚Zaveza slovenskih učiteljskih društev‘ je sin našega društva, in društvo naše je ponosno, da je njegov sin baš tukaj v svojem rojstnem mestu tako krepek in čil zbral svoje člane k II. svojemu sestanku.“ Govornik zaključi svoj res navdušen in lepo ubran govor z željo, da je tudi II. zbor „Zaveze“ prav plodonosen in da se „Zaveza“ v dosedanjem razmerju razvita in raste slovenskemu učiteljstvu v ponos in korist. (Živio, živio — — in ploskanje).

G. dr. Romih predlaga, naj se izvoli deputacija, ki se naj imenom zbora pokloni gosp. c. kr. okr. glavarju ter ga prosi, da blagovoli primernim potom naznaniti do Najvišjega mesta čustva lojalne udanosti zbranih učiteljev do prevzvišene cesarske hiše itd. Izvolijo se gg. Dr. Tomaž Romih, Tone Brezovnik in A. Vrtovec, kateri se takoj podajo k okrajnemu glavarju.

Med tem pa odstopi g. Praprotnik predsedništvo podpredsedniku ter poprime besedo k referatu:

„Učitelj pospešitelj kmetijskega pouka v šoli in zunaj šole.“

Ker ta izvrsten govor itak doslovno priobčimo v „Popotnik-u“, ne bodemo tukaj obširno o njem poročali. Omeniti hočemo le, da se je govorniku posrečilo s svojo dobro premišljeno, po vsebini in obliki dovršeno razpravo, poslušalce popolnoma pridobiti za svoj predmet. Vse ga je zamaknjeno poslušalo in ko je čez 1½ ure končal, ni bilo ploskanja in odobravanja ne konca ne kraja. — G. Gabršek predlaga, da se govor brez vse debate sprejme, g. Kante pa, naj se zahvala g. Praprotnik-u za njegov izvrstni govor sprejme v zapisnik. (Se sprejme.)

Preden se preide k prihodnji točki dnevnega reda, dobi besedo g. Tone Brezovnik, ki imenom med tem se vrnivše deputacije poroča, da je gosp. c. kr. okr. glavar odposlanca preprijazno sprejel ter jim obljubil, da takoj vse potrebno odredi, da se ustreže želji zbora, kateremu želi najboljšega vspeha. („Živio“-klici).

Predsedništvo prevzame zopet gospod Praprotnik in podeli besedo gosp. Lapajne-tu, ki je prevzel nalogo, poročati „O važnem gmotnem vprašanju slovenskega učiteljstva.“

(Dalje sledi.)

O lepoznanstvu.

Piše Ivan Klemenčič.

(Dalje.)

Vendar pa še ne zadostuje, če se učenec navadi reda in snage samo gledé samega sebe, ampak tudi vse v njegovi bližini naj kaže red, snago in pravi okus. Šolska izba jim v tej zadevi naj služi v izgled in posnemanje. Šolska izba mora biti dovolj prostorna, svitla, lepo pobeljena, tla pometena in večkrat blata očiščena. Vsa učila in sploh vse, kar se v šoli nahaja, mora biti čisto in snažno; vsaka reč naj se nahaja na primernem njej odločenem prostoru tako, da dela šolska izba z vso svojo opravo na učence prijeten vtis. Ta tirjatev pa nikakor ne meri na to, da bi šolska izba naj bila potratno opravljena, nasprotno, karkoli se v šoli nahaja, naj bo priprosto, pa trpežno in lično izdelano, tako da se kaže povsod somernost in dober okus. Kolikor bolj je vse okoli njih čisto in snažno,

toliko bolj pazijo in se varujejo, kako reč pokvariti ali onespažiti in videč vse okoli sebe snažno in v lepem redu, se navadijo tudi sè svojimi rečmi jednako ravhati.

A ne le šolska izba ima biti primerno opravljena, ampak tudi celo šolsko poslopje sè svojo bližnjo okolico naj bi bilo takšno, da se v vsem razodeva pravi okus. Šolsko poslopje naj bi stalo na prijaznem, solnčnem kraju, nekoliko oddaljeno od drugih hiš in cestnega vrišča in hrupa, zraven pa naj bi bila trata, zasajena z drevjem, kamor bi se šolska mladina zbirala o prostem času k igri in nedolžni zabavi.

Če na tak način otrok vže v nežni mladosti bodi-si doma, bodi-si v šoli dobiva krepke vtise za vse, kar je dostojno, ljubeznjivo in lepo, se mu podajajo krepka budila, katera ga blažijo in delajo sprejemljivega za lepoznavske občute. Vtisi, katere otrok dobiva v tej zadevi vže v prvi mladosti, so zato jako važnega pomena, ker so pogosto odločilni za celo prihodnje življenje.

V navedenem se je gledé lepoznavske izomike oziralo le bolj na vnanjosti in na obnašanje učencev, ne na pouk sam po sebi. Pa tudi pri pouku iz raznih predmetov se ponuja učitelju pogosto prilika, ne le bistriti učencem razumnost in jim podajati raznovrstnih znanostij, ampak ob jednom blažiti tudi njih srea. Tu naj se v tej zadevi omenijo le najvažnejši povodi.

Verstvo je poglavitno in najimennitnejše sredstvo, katero človeka požlahtnjuje in povzdiguje k najčistejšemu blaženstvu. Verstvo duha najmočnejše povzdigne, ker ga povzdigne iz posvetnih nadlog in težav, ga uči, da je vse posvetno ničevno in minljivo in da je le v Bogu in skoz Boga življenje. Vse razmere v življenju vidijo se iz verskega stališča v čistejši svetlobi. Zato je tudi najpopolnše nabožno duševno razpoloženje najvišja dosega lepoznavske izomike, ker povzdigne človeka k najčistejšemu in najpopolnejšemu blagočutju.

Opazovanje prirode, veličastvo, krasota, strogi človeku pogosto nezapopadljivi red in soglasje v stvarjenju človeka močno krepí v veri in mu podaja nabožne občute ter ga spominja najmodrejšega in vsemogočnega Stvarnika. Tako se utrjujejo vže v majhnih otrokih ti občuti po raznih prikazih v prirodi, če se opozarja, da Bog pusti ljubo solnce sijati, pošilja krepčalen dež na zemljo, da rastline rastejo, cvetejo in sad rodi; pusti lepe cvetlice cvesti in živi in ohranjuje vse stvari na zemlji, od največje do najmanjše, da se veselé življenja. Utrjuje pa v njih te občute najbolj razodenje in nauk krščanstva. Najlepše pa se izražajo verstveni občuti v molitvi, katera je pred vsem primerna, povzdigniti otroke k Bogu in jih vtopiti v svečano razpoloženje.

Če ti občuti v otrokih preidejo v stalno notranje razpoloženje, naredijo se iz njih samih lepote, da so sprejemljivi za vse, kar je dobrega, blagega in lepega.

Jezikovni pouk je za lepoznavsko izobražbo posebne važnosti. Glavni smoter tega pouka je sicer ta, da zapopade učence oblike in razvrstitev besed, kakor tudi ž njimi izražene misli, občute; tedaj se ne ozira le na besede, njih oblike, razvrstitev, ampak tudi na zapopadek tega, kar se ž njimi izraža. Če tedaj ta pouk učenca vodi, da prav zapopada misli, ki so z besedami izražene, se ozira na njegovo notranjost, njegovo razumnost, se s tem bistri; ravno v tem pa leži lepoznavski pomen tega poučevanja. Dokler je učence duševno še premalo razvit, se tudi v tem oziru od njega ne sme in ne more veliko zahtevati, ker mu še manjka razumnosti; kjer mu pa te manjka, tam vidi le besede in stavke, a ne tega, kar se ž njimi izraža. Takov uk bil bi le mehanično prisvojenje, kar je brez vsakega pomena, pa tudi duha ne bistri, ampak ga le kvári, da še bolj otrpne. Na duševne zmožnosti učenčeve se je torej ozirati, njegovo razumnost oživljati in buditi pred in med jezikovnim poukom. Bolj ko se duh oživlja in bogati z raznovrst-

nimi utvori, bolj postaja sposoben za raznotere zapopadke. To pa tudi učenca vodi, da ne želi in ne išče dopadajenja le na čutilih, ampak tudi na vzornih vtisih, kateri se nahajajo v njegovi lastni notranjosti.

Da se jezikoven pouk ozira najpoprej le na materni jezik, razume se samo po sebi. Podlaga izomike obstoji v tem, da učenec materni jezik čisto in pravilno govori in jasno zapopade. Po govoru sklepa se na notranjost človekovo: Kakoršno je govorjenje, takšne so rade tudi misli. Zato naj se učenec vadi, da ne bode le pravilno in lepo govoril, ampak gleda naj se tudi, da ne rabi nedostojnih izrazov in praznih besed. S tem se po jedni strani čisti jezik, po drugi pa se blaži okus in se nizkim mislim jemljejo tla.

V začetnih šolah se dovêde učenec do potrebnega znanja materinega jezika po izgledno lepih berilih. Da se to doseže je pred vsem potreba dobro sestavljenih beril, v katerih veje lepoznanjski značaj, v živahnih oblikah in podobah, kakor v povestih, pesmih, popisih, pregovorih, reklih itd. Seveda se mora ozir jemati tudi na spise poučnega zapopadka, kateri pa ne smejo obstati le iz suhoparnih ulomkov raznoterih vednostij.

Za učence je tudi dobro, če čas in okoliščine temu ugajajo, da se razun materinega jezika učé še tujih jezikov vže zavoljo tega, ker jim to bistri razumnost. Vsakemu narodu je lasten poseben način mišljenja, kateri veje tudi v spisih njegovih. Če se učenec tujega jezika privadi, mu je pot odprta, po kateri hodeč tudi tuje proizvode lahko spoznava in zapopada, ki so mu novi in tuji gledé izraževanja in mišljenja. To ga varuje omejenosti in jednostranosti, duhu njegovem pa daje večjo živahnost in sprejemljivost.

Kar se tiče lepoznanstvene strani jezikovnega pouka, je zelo važno, da se učenec navadi lepo čitati. Lepo čitati pa zamore le, če mu je obseg popolnoma jasen in če se vestno ozira na ločila, da besede naglaša tako, kakor zahteva obseg. Če ume lepo, čisto, pravilno čitati, se vadi ob jednom tudi lepo in pravilno govoriti. Z lepim čitanjem v zvezi je prosto prednašanje. Prosto prednašanje pa je zato važno, ker se tu učencu posebno prilika ponuja, svoje občute izražati tudi z naglaševanjem in spreminjanjem obraza, kar pa zamore le, če mu je obseg popolnoma jasen.

Vendar pa še ne zadostuje, da se učenec uči le tuje proizvode zapopasti, ampak vaditi se mora tudi lastnega proizvodjanja. Proizvajati pa zamore le to, kar ima popolnoma v svoji oblasti; zraven pa pride še potrebno znanje slovničnih in pravopisnih pravil. Zato velja tudi tukaj staro pravilo: od lažjega k težjemu!

Če jezikoven pouk učenčevo razumnost bistri, ga dela sposobnega, da zapopade različne misli in občute, tedaj tudi to, kar so bogato nadarjeni duhovi vsled svoje znanosti in žive domišljije lepega izumili in v svojih spisih zapustili. Le na tej podlagi si zamore pridobiti višje izomike in se naučiti spoznavati in zapopadati raznovrstne lepoznanjske izdelke, katere so sad več stoletij in raznoterih ljudi in narodov. S takim berilom zado-biva domišljija višji vzlet, lepoznanjski okus se čisti in oživlja. Kar učence zadeva, pa je paziti, da se jim tako berilo ne daje prezgodaj v roke, dokler še niso duševno zadosti razviti in zreli.

Zgodovina je vže sama po sebi veličasten predmet in poučljiva za vsakega človeka, ker obsega v sebi vse človeštvo in vse pomenljive dogodke vesvoljnega človeštva. V zgodovini se nahajajo vseskozi dogodki, ki imajo svojo lepoznanjsko stran in so posebno primerni, mlada srca napolnjevati z lepimi in vzvišenimi nazeri. Zgodovina nam kaže, kako je človeštvo med mnogoterimi zmotnjavami in blodnjami vedno iskalo svoj višji namen. Pozorišče, na katerem se vrši občečloveško gibanje, pa je vsa prostrana zemlja, na kateri so se prikazali različni narodi, se borili, gospodarili, pa zopet drugim se

umaknili. Kaže nam, da je človeštvo imelo vedno jednake težnje in se trudilo in borilo za svoj obstanek in da so vsi ljudje in vsi narodi enostnega rodu, kateri imajo in so imeli vsi enak namen na zemlji. Pri vsem tem vednem spreminjanju ljudij in narodov pa je šlo delovanje v prirodi vedno svojim stalnim, od stvarjenja določenim, nespremenljivim, mirnim potom naprej in je ostalo vedno jednako. (Dalje sledi.)

Prirodopisni pouk v jednorazrednicah.

(Pišeta prof. Henrik Schreiner in J. Koprivnik.)

(Dalje.)

Prvi oddelek.

1. tečaj.

A. Pregledna tvarina.

J e s e n			Z i m a		
Tedni	oktober	november	december	januar	februar
1.	I. Šolska soba. a) Deli sobe, b) Oprava šolske sobe.	II. Dom. a) Deli hiše: 1. zunanji, 2. notranji.	III. Dvorišče. a) S čim je obdano, b) Tla na dvorišču, c) Kaj se nahaja na dvorišču.	IV. Hlev. a) Iz česa je postavljen, b) Deli in oprava, c) Katera živina je v hlevu.	V. Kratek popis zime. a) Kateremu letnemu času sledi zima, b) Dnevi po zimi, c) Vreme.
2.	c) Osobe v šoli, d) Človek.	Ponavljjanje točke a, b) Iz česa je postavljena hiša.	d) Katere živali hodijo po dvorišču, Razgovor o konju in kokoši.	Razgovor o govedih, d) Kako se živini streže, e) Kako nam živina koristi.	d) Živali po zimi, e) Rastline po zimi.
3.	Ponavljjanje, oziroma nadaljevanje točke d, e) Opravilo učiteljevo, f) Opravilo učencev.	c) Kateri rokodelci delajo hišo, d) V hiši stanujejo ljudje, e) Opravila oseb.	Ponavljjanje konja in kokoši, Razgovor o psu.	Ponavljjanje točke a—e.	f) Ljudje po zimi, g) Zimski prazniki.
4.	g) Učiteljeva skrbnost, h) Dolžnost učencev. *)	f) Kako skrbé stariši za otroke, g) Dolžnosti otrok do starišev, h) Živali, ki bivajo v hiši poleg človeka, i) Rastline, ki se gojé v hiši.	c) Kaj rase po dvorišču, Razgovor o vrabcu.	Razgovor o prešiču, Ponavljjanje goveda.	Ponavljjanje tvarine iz 1. 2. in 3. tedna v februarju.

*) Kjer kaže in če čas dopušta, vplete se v pouk primeren izrek, pregovor, kratka pesmica, ki se razloži ter uči na pamet.

P o m l a d				P o l e t j e		
Teden	marcij	april	maj	junij	julij	avgust
1.	VI. Vrt. a) Kje se nahaja, b) Kakšno podobno ima, c) S čim je obdan, d) Kako je razdeljen.	Dalje vrt. l) Kako se streže vrtnim rastlinam, Ponavljjanje toček d—l.	VII. Travnik. a) Kje je travnik, b) Kakšna je zemlja, c) Kaj raste po travniku.	Razgovor o patonki, e) Človek pomladi, f) Prazniki pomladi.	Razgovor o divjemu maku, l) Človek na polju, Ponavljjanje toček b—l.	e) Zemlja po letu, f) Človek po letu, g) Poletni prazniki.
2.	e) Čemu so grede, steze, trate, f) Kakšna semena sejemo po gredah in katere sadike sadimo, g) Katera drevesa sadimo po tratah.	m) Živali, ki zahajajo na vrt, zakaj? n) Živali, ki živé na vrtu, Razgovor o krastači.	d) Živali na travniku, Razgovor o bučeli.	IX. Polje. a) Kje je, b) Kakšno je, c) Deli polja, d) Kakšna je zemlja po polju, e) Kako se polje obdeluje.	X. Gozd. a) Kje je, b) Vreleci v gozdu, c) Kaj rase po gozdu.	Ponavljjanje poletja.
3.	Ponavljjanje točke f in g, Razgovor o črešnjí.	Ponavljjanje tvarine m in n, Razgovor o kosi.	e) Človek na travniku, Ponavljjanje toček a—e.	f) Kaj se seje (sadi) na polju, g) Poljske cvetice, h) Poljski plevelj.	d) Gozd bivališče živalim, e) Korist gozda, Ponavljjanje gozda.	
4.	h) Kedaj sejemo in sadimo po vrtu, i) Kako se pripravljá zemlja za vrtno setev in sejanje, k) Kakšna naj je vrtna zemlja.	o) Človek na vrtu, Razgovor o trobentici.	VIII. Kratek popis pomladi. a) Pomladanski dnevi, b) Vreme, c) Živali, d) Rastline.	i) Žetev, k) Živali po polju.	XI. Popis poletja. a) Poletni dnevi, b) Vreme, c) Živali po letu, d) Rastline po letu.	

B. Učno gradivo.

Jesen.

I. Šolska soba.

a) *Deli sobi*: Štiri stene, tla, strop, okna, vrata, peč.

b) *Oprava šolske sobe*: Oder, stolica, tabla, omare, klopi.

c) *Osobe v šoli*: Učitelj, učenci, učenke, dečki, deklice, sošolci, sošolke.

d) *Človek*: 1. Česa potrebuje, da živi: jedi, pijače obleke, stanovanja. 2. Deli človeškega telesa. Glava, vrat, trup, roke noga. Glava: okrogla, obraz, lobanja, brada, lici, čelo, oči (gledamo), ušesa (slušamo), nos (vohamo), jezik (okušamo). Vrat: kratek. Trup: prsa, trebuh, hrbet, križ. Roke: Pleča, nadlaket, podlaket, zapest, dlan, prsti. Noge: Kolk, stegno, goleno, nart, peta, stopalo, prsti.

Ponavljjanje točke d.

e) *Opravilo učiteljevo*: Moli, zve, sluša, pripoveduje, vpraša, popravlja (odgovore), opominja, svari, strahuje . . .

f) *Opravilo učencev*: Vstopijo, pozdravijo, ponavljajo, molijo, poslušajo, pomnijo, pomišljajo, odgovarjajo, beró, pišejo . . .

g) *Učiteljeva skrbnost*: Ljubi pridne otroke, je rad uči, jim rad pomaga, jim pri-
zanese, se veseli njihovega napredka.

h) *Dolžnosti učencev*: Se morejo povsod lepo vesti, doma, v šoli, v cerkvi, na potu,
morajo radi ubogati, se pridno učiti . . .

Ponavljjanje toček *e* in *f*.

II. Dom.

a) *Deli hiše*. 1. zunanji: Podstava, ozidje (glavni zidi), okna, duri, streha, line,
dimnik. 2. notranji: klet, pritličje, I. in II. nadstropje, podstrešje, — sobe, kuhinja,
shramba za jedi, stopnice.

b) *Iz česa je postavljena hiša*: Zidana iz kamnja ali opek, ali sestavljena iz brun,
Kako se lomi kamenje, kako se dela opeka, kako se žge apno, kje se dobi pesek,
kako se napravlja omaz. Kako se tešejo bruna, kje rase les.

Ponavljjanje toček *a* in *b*.

c) *Kateri rokodelci delajo hišo*: Zidarji, tesarji, streharji (krovci), mizarji, ključav-
ničarji, lončarji, slikarji.

d) *V hiši stanujejo ljudje*: Oče, mati (stariši), otroci (sinovi, hčerke — bratje in
sestre) — rodbina; — dedec, babica, stric, teta, bratranec, bratranka (sorodniki, žlahta);
— hlapci, dekle, pastirji, pastarice — (posli).

e) *Opravila oseb*: Opravilo očeta, matere, hlapcev, dekel, otrok . . .

f) *Kako skrbé stariši za otroke*: Jim dajejo stanovanje in hrano, je oblačijo, je
učé . . .

g) *Dolžnosti otrok do starišev*: Da je ubogajo; da se povsod lepo vedejo, da za
nje molijo.

h) *Živali, ki bivajo v hiši poleg človeka*: pes, mačka, miš, hišna muha, ščurek,
hišni pajek.

i) *Rastline, ki se goje v hiši*: Ključki, levkoje, pelargonije.*)

Zima.

III. Dvorišče.

a) *S čim je obdano*: S poslopji, zidom, plotom.

b) *Tla na dvorišču*: potlakana, s prodom ali peskom posuta, ni potlakana, ni posuta,
deloma s travo poraščena.

c) *Kaj se nahaja na dvorišču*: hlevi (za konje, govejo živino, za ovce, svinje, perotnino,
golobinjak, vodnjak, drvarnica.

d) *Katere živali hodijo po dvorišču*: 1. Štirinogate: konji, goveda, ovce, koze,
svinje, — pes, mačka, podgane, miši. 2. Perotnina: kokoši, puran, gosi, race, golobje,
— vrabci, strnadi, ščinkovci. 3. Drobne živali: Mube, pajeki, črvi.

Pogovor konja in kokoši. — Pogovor psa. — Ponavljjanje točke *d*

e) *Kaj raste na dvorišču*: 1. Drevesa (orehi, jablani, hruške, slive); 2. Grmovje
lešniki, divja trta, malinje. 3. Zeljišča: Trava, pripotec, koprive.

Ponavljjanje kokoši. — Pogovor vrabca.

IV. Hlev.

a) *Iz česa je postavljen*: Zidan ali iz brun zgrajen.

b) *Deli in oprava*: Hlevi za živino, skedenj, parne, ostelnjak; — tla, stojišča, jasli,
gare, odtok za gnojnico.

*) Kakor hitro so učenci v čitanju toliko napredovali, da beró „Berila“, bere se po končanem prostem
pogovoru jedne ali več toček, oziroma cele „slike“ dotično berilo v abecedniku.

c) *Katera živina je v hlevu*: konji, voli, ovce . . .

Razgovor o govedih.

d) *Kako se živini streže*: Krmljenje, napajanje, nastiljanje, izkidavanje gnoja, snaženje živine . . .

e) *Kako nam živina koristi*: Se rabi za vožnjo in nošo, obdeluje polje, daje mleko, volno, meso, kožo . . .

Ponavljanje točk a do e. — Pogovor prešiča. — Ponavljanje goveda.

V. Kratek popis zime.

a) *Kateremu letnemu času sledi*.

b) *Dnevi po zimi*: Kratki, ker se pozno ob 6.—7. uri zdani in hitro ob 4.—5. uri zmrači.

c) *Vreme*: Mrzlo, oster veter brije, večinoma oblačno, malokedaj jasno in solčno; sneg, led, ledene sveče na strehi, ledene cvetice na šipah.

d) *Živali po zimi*: Spè (jazbec, jež, netopirji, hrošči, čemerlji); dobé gosto dlako (domača živina; srna, lisica, kura); ptiči pridejo iz gozdov do hiš (strnadi, sinice, ščinkovci, vrane), tu iščejo hrane, stradajo, dobri ljudje jim trosijo zrnja.

e) *Rastline po zimi*: Iglovci so zeleni, listnato drevje in grmovje stoji golo, trava, cvetice in druga zeljišča so skrita pod snegom ter počivajo.

f) *Ljudje po zimi*: Se toplo oblačijo, so najrajši v topli sobi, moški delajo in popravljajo orodje (pluge, brane, voze, toporišča), ženske predejo, otroci drsajo, se vozijo na sanèh . . .

g) *Zimski prazniki*: Božič, novo leto, sv. trije kralji, svečnica.

Ponavljanje tvarine iz 1., 2. in 3. tedna v februariju.

(Dalje sledi.)

Pedagogiški razgled.

Dalmacija. Leta 1889. bilo je v Dalmaciji 309 javnih ljudskih šol, od katerih je 5 meščanskih, 271 občnih rednih in 33 pomočnih. Od občnih ljudskih šol je bilo 218 jednorazrednic, 34 dvorazrednic, 13 trirazrednic in 6 štirirazrednic. — Deških šol je bilo 185, dekliških 55, mešanih 31, 32 šol, med temi 17, novo ustanovljenih ostalo je zaprtih. V meščanskih in pomočnih ter v 207 občnih rednih šolah je učni jezik hrvaški. Tri šole so z italijanskim učnim jezikom, a jedna ima 1 oddelek s hrvaškim, drugi oddelek pa z italijanskim učnim jezikom. Od šolskih poslopij odgovarjalo je 264 postavnim potrebam, 47 pa ne. Šolska priprava je v 250 šolah prilično dobra, v ostalih slaba. — Privatnih šol je bilo 17, od katerih je imelo 8 pravico javnosti, 9 pa ne. Od privatnih šol je v 3 učni jezik hrvaški, v 3 italijanski, v 2 nemški, v drugih nekoliko hrvaški, nekoliko pa italijanski. Gledé števila razredov je: 1 sedemrazrednica, 1 šestrazrednica, 3 štirirazrednice, 1 trirazrednica, 2 dvorazrednici in 9 jednorazrednic.

Sp. Avstrija. Po poročilu, predloženem dež. zboru, je bilo l. 1888. 368.836 za šolo sposobnih otrok; od teh le 273 ni šole obiskovalo. Na lj. in mešč.

šolah je poučevalo 4463 učiteljev 1301 učiteljic, vrh tega še 1437 učiteljic za ženska ročna dela, za francoski jezik in neobvezne predmete. Učiteljstvo je pohvalno vršilo svojo dolžnost. Učiteljskih pripravnikov je bilo 754, pripravnic pa 520. Celokupni šolski stroški za deželo so znašali 3,098.748 gld. 25 kr., a samó za mesto Dunaj 2,293.440 gld.

Bosna. V Sarajevu je deželna preparandija, ki ima svojega ravnatelja in 4 posvetne učitelje. Bosna ima 8 trgovinskih šol, vsaka svojega ravnatelja in po 3 učitelje. Ljudskih šol je: 1 dekliška s 5 učiteljicami, od mešanih je 5 s 4 učitelji. silami, 8 s tremi, 32 z dvema in 90 z jedno učit. silo. Na šolah poučuje 15 učiteljic. Jeden učitelj je sodelovatelj v deželni tiskarni v Sarajevu.

Ogerska. Po zadnjem ministerskem izvestju bilo je v Ogerski 2,377.553 za šolo sposobnih otrok in sicer za vsakdanjo šolo 1,735.138, za ponavljalno pa 642.420. Vsakdanjo šolo je obiskovalo 1,501.666, ponavljalno 427.711 otrok.

Od otrok, ki so za šolo sposobni, je bilo 1,216.726 dečkov in 1,160.832 deklic, šolo pa je obiskovalo 1,029.518 dečkov in 889.750 deklic.

Po veri je šolska mladina šolo obiskovala od tisoč evangelikov 897,8, katolikov 870,4, reformiranih 814,5, unitarcev 802,5, izraelitov 798, pravoslavnihih 684 in grško-katolikov 620.

Po narodnosti je bilo v šoli od 1000 učencev 907,1 Nemcev, 849 Slovakov, 842 Madjarov, 838,5 Hrvatov, 892,4 Srbov, 674,8 Rusinov in 621,1 Rumunov. Šol je bilo 15.719 pravih in 829 pristavnih — skupaj 16.538. Od teh je bilo 16.301 ljudskih, 74 viših narodnih, 150 meščanskih in 13 višjih dekliskih šol. Od 16.538 šol je bilo 85,14% mešanih, 6,94% deških in 6,92% dekliskih šol, v katerih je poučevalo 24.148 usposobljenih učiteljev in učiteljic. Jednorazrednic je 77,76%.

Učiteljše je bilo 71 in sicer 25 državnih, 24 rimskokatoliških, 4 grškokatoliška, 3 pravoslavna, 4 reformaške, 10 evangeliških in 1 izraelitiško. Od teh je 52 moških, 18 ženskih in 1 mešano (v Somboru) učiteljše.

Pripravnikov je bilo 2729, pripravnic pa 1214. Za podpore se je izdalo 129.887 gld. Na učiteljških je poučevalo 683 učiteljev. Za vzdrževanje teh šol se je potrošilo 894.478 gld.

Zabaviš je bilo 488 in sicer: 57 državnih, 93 občinskih, 63 rimskokatoliških, 6 reformaških, 4 izraelitiških, 163 društvenih, 2 pravoslavni, 8 evangeliških in 92 privatnih. V zabavišču je bilo 23.611 dečkov in 27.740 deklie. Za zabavišča je bilo 390.346 gld. dohodkov.

Italija. V Italiji se šolstvo razvija počasi ali sigurno. Sedaj je do 52 tisoč javnih in privatnih osnovnih šol. Najboljše šolsko obiskovanje je v Pijemontu, najslabše v Siciliji. Obligatno obiskovanje šole je uvedeno z zakonom od l. 1877. Osnovna šola se deli na pravo elementarno in na pripravno. Vsak otrok mora šolo obiskovati skozi 5 let. Po zakonitem obiskovanju šole napravi vsak otrok izpit in prejme spričevalo, ki je zanj privilegij, da more doseči državljanske pravice. V italijanskih šolah se uče isti predmeti, kakor pri nas. Jedino veronauk je prepuščen volji starišev, ki odločijo, ali se ima otrok učiti konfesionalni veronauk ali brezkonfesionalni. Pouk traja 10 mesev, vsak dan po 4 ure. Telesna kazn je zabranjena tudi v najhujšem slučaju. Običajne kazni so stanje izven klopi in pred šol. vrati, a največa kazn je izključenje iz šole. Tega se Italijan kaj boji, ker mu otrok ne dobi spričevala, katerega v življenju toliko potrebuje. Učiteljše imajo 3 tečaje; a od učitelja se pri učiteljskem usposobljenju terja tudi spričevalo npravnosti od zadnjih 3 let. Kar je kdo poprej storil, na to se ne ozira več. V Italijanski poučevalni osnovi in šoli vlada duh: ne mnogo učiti, kar se otrok nauči, naj zna uporabiti tudi v življenju. Učiteljstvo je dosti slabo plačano. Vse nove šolske zgradbe so pravi uredi, odgovarjajoči vsem zahtevam šol. higijene. Pred vsako šolsko sobo je za otroško obleko in druge stvari garderoba, a v šoli ima vsak otrok na sebi

čez obleko črni predpasnik, prevezan s trakom iste barve, kakoršna je za dotični razred določena. V italijanskej osnovnej šoli se neguje tudi telovadba; vpeljeni so tudi vže šolski vrti, vpeljalo pa se bode prilično tudi ročno delo, osobito v gorskih straneh. Po „Školi“ priobčil K.

Šolstvo na Češkem. Pod tem naslovom je prinesel „Popotnik“ v l. svoji letošnji številki na 10. strani obširno poročilo, katero smo posneli po dopisu v „Dzienniku Poznańskiem.“

Prikradle pa so se v ta članek nekatere napake, gledé katerih nam je poslal prijatelj našega lista v Pragi ta-le popravek: „Napačno je zabeležena razdelitev učiteljstva češkega, namreč čeških občin. V I. plačiln. razredu je namreč 100 šolskih občin, v II. razr. 248 občin, v III. razr. 1388 občin, a v IV. razr. 1573 občin. Razdelitev občin, ki jih navaja Popotnik, tiče se šolnine (Schulgeld). Tú tudi omenjam, da učitelji IV. plač. razreda imajo od letošnjega leta letno doklado 100 gld. ki pa se v pokojnino ne vračuna.

Nemških meščanskih šol na deželi je 64 (ne pa 72), češke meščanske šole imajo 394 razredov (ne pa 294), nemške ljudske šole na deželi imajo le 5085 razredov (ne pa 5406), zasebnih šol je na Češkem 280 (ne 285), na nemških srednjih šolah učilo se je lani samó 1.828 Čehov (ne pa 17.320) kakor se je navajalo tudi v čeških listih (kar pa je bila tiskarska pomota).

Kaj hvalevredno je, da pri imenovanju mest v Češkej ne rabite nemških imen, kakor to žalibog še doslej zlasti pri Rusih opažamo; vsekako pa so se tudi tu prikradle nekatere hibe. Takó se Gablonz imenuje češki Jablonec, Klattau — Klatovy, Krumlov glasi se nemški Krumau. Namesto Schamberg ima biti Žamberk.“*)

Rusija. Sirotišče [vospitatelni dom] v Petrogradu in njega šole.) — Sirotišče v Petrogradu je imelo lani 1080 gojencev doma in 32.234 gojencev na selih. (Ono v Moskvi doma: 879 na deželi: 34.100). Svoje šole ima vže od leta 1864., sedaj jih je okolo 100 raztresenih po Petrogradskeji in Novgorodskeji guberniji. Šole se ustanovljajo tam, kjer se nabere naj manj 15 deset do jedenajst let starih gojencev sirotišč obojega spola in v takih selih, kamor gojenci najlozje hodijo v šolo. V šolo se gojenci sprejemajo vsako drugo leto, toda ne mlajši od 10 let. Ako prostor dopušča, sprejemajo se tudi drugi otroci, ki namreč niso gojenci sirotišča, a njih roditelji morajo za to nekaj plačati v korist učitelja. Ker so šole sirotišča popolno zavisne od števila gojencev, in se tó z vsakim letom preminja, ne more šola dolgo ostati na jednom mestu, često se mora preseliti iz jednega sela v drugo.

Gospodu dopisniku smo za tó pojasnilo kaj hvaležni in ga prosimo daljne naklonjenosti.

Uredn.

Pri takih pogojih sirotišče ne more staviti lastnih poslopij za svoje šole; najemati si mora toraj potrebnih prostorov pri kmetih, ki pa le v malo-katerem selu imajo katero za šolo premerno izbo. Šolska priprava v šolah sirotišča je večidel zelo priprosta ter po ceni, da se pri selitvah ne dela preveč škode. Z učili so šole navadno dobro preskrbljene. Na koncu šolsk. leta mora učitelj predložiti upravitelstvu sirotišča podrobni spisek šolskih rečij in učil, ter pri tem označiti, katere stvari niso več za rabo, da se potem do začetka novega šolskega leta z drugimi zamenijo.

Učni tečaj traja 4 leta, a šolsko leto od oktobra do maja. Pouk je vsak den po 4 ure ter se vrši po predpisanih učnih načrtih. Učitelji morajo sestavljati dnevnik za učno stvarino, spisek učencev in zamudnice. Gojenci, dovršivši učni tečaj, še morajo pozneje po nedeljah in praznikih hoditi do 20. leta v ponavljalno šolo. Okrožni vrač sirotišča se vsako leto po izpitih prepriča o napredovanju učencev ter pri tem marljivo nagradi z raznimi knjigami. Predmeti v označenih šolah so: Zakon božji, ruski jezik, računstvo, geografija (gubernije, Rusije, Evrope), zgodovina, prirodoznanstvo (po čitankah) in petje. Čitanke so uvedene sledeče: „Rodnoe Slovo“ Korfa (I. in II. del), „knjige dlja čtenija (4) gr. Tolstega in „dětski mir“ Paulsona. — Najboljši učenci (15 let stari) izbirajo se po izpitu v učiteljski seminar pri siro-

tišču. Izbere se jih vsako leto spomladi v ta namen okolo 15; ž njimi se peča čez leto dni jeden najboljših selskih učiteljev pod vodstvom inspektorja seminarja ter jih pripravlja za vstop v seminarij (v jesen). Sedaj je v seminarju, pri katerem je tudi radnica z dvema oddelkoma, okolo 40 gojencev. Gojenci, dovršivši seminarij, stavljajo se za učitelje v šole sirotišča; oni morajo tam služiti 6 let. V nagrado za svoj trud dobivajo na leto (za obleko) do 50 rubljev in hrano, katere se za njih najme z izbo za šolo pri kojem kmetu za kakih 13—15 rub. na mesec, za nedeljski pouk se jim da še posebej po številu učencev — mala nagrada (za 10 ur 5 rub. za 5 ur 2—3 rub. Za vsakega učenca, ki je s vspehom končal predpisani učni tečaj, dobi učitelj 1 rub., kateri se vložijo za njega v hranilnico. To svoto, koja naraste do 100—200 rub., dobi učitelj po svojej šestletnej službi v šolah sirotišča, ko se osvobodi vseh obveznostij do sirotišča, na roko. Najslabše se godi tem učiteljem ob času počitnic (maj—oktober), ker tedaj ne dobivajo niti stanovanja niti hrane. Vse to si morajo v tem času priskrbeti sami, kakor vedó in znajo. Mnogokrat gredó celó med proste delavce si služiti kruha. Po petletni službi položijo učitelji izpit učiteljske usposobnosti in črez 6 let svojega učiteljevanja v šolah sirotišča stopijo svobodno v javno službo, t. j. kot učitelji v zemske šole.

M.

LISTEK.

Pisma iz Sibirije.

V.

Dandanes, ko živimo v času telefonov, grafonov, gramofonov, didaktofonov in drugih fon-ov, pač ni čuda, da se je vest o drugi skupščini „Zaveze“ raznesla tudi po naši mrzli Sibiriji. Lahko si mislite, gospod urednik, kakó je Vašemu Sibiričanu kri zavrela. Neka tajna moč vlekla ga je k zborovanju in sklep je bil naglo storjen. Palico v roke, nekaj potrebnih metaljkov v žep in ubral sem pod noge dalek pot iz Sibirije v starodavno Celje, da se spoznam z milimi tovarišicami in tovariši. Po potu brila je sicer mrzla burja ter me precej ozlovoljila, ko sem potujoč mimo raznih sel in šol videl ničvredno mlačnost. Jedino tolažbo dajala mi je misel, da se bodo tudi slov. učiteljstvu nekdanj vremena zjasnila. Dal Bog, da kmalu!

In zares, nikdar mi ne bode žal, da sem se podal na trudapolno potovanje, kajti prepričan sem bil vže poprej, da pridem med svet, elito slov. učiteljstva, ki si je v starodavnem Celju dalo svoj „rendez-vous.“ Primerjajoč število slov. učiteljstva s številom udeležencev bilo nas je sicer malo, a bili smo ljudi. Ako pa primerjam število udeležencev z drugimi enakimi skupščinami, reči moram, da nas je primeroma bilo mnogo.

Vendar takega nemirneža, kakoršen sem, ne zadovoljite zlahka. Premišljeval in povpraševal sem po v uzrokih, zakaj n' bil zeleni Štajer, zlasti Savinjska dolina mnogobrojnejše zastopana, ko so bila vendar na dnevnem redu diskusije vprašanja tako eminentne važnosti. A tovariši, ki poznajo tamošnje razmere, trdili so mi, da vlada v teh krajih še mnogo strahopetnosti — — — Obžalujemo, vendar pa jim opustimo njih malomarnost saj ne vedo, kaj delajo.

Čast slovenskih učiteljic pa ste sijajno rešili vrli tovarišici iz zavedne Primorske, dočim cela Kranjska in Spodnji Štajer izmed tolikih učiteljic ne zmoreta jedne, ki bi bila pokazala stanovsko zavednost. Je pač znamenja časa! Sicer zahtevajo naše brdke tovarišice z nami iste pravice, katerih jim nočemo nikakor

kratiti, ker imajo spolnjevati iste dolžnosti, nositi ista bremena. Zató so pa poklicane tudi z nami sodelovati, da se naše šolstvo povzdigne in naše stanovske koristi pospešijo. Ker so učitelji in učiteljice povsem enakopravni, kazati imajo tudi jednako zanimanje do svojih teženj, sicer enakopravnost ni več na pravem mestu. Kakor sem iz šematizma posnel, slušbuje osobito v celjskem okraju mnogo učiteljic, ki so se vse večinoma odpeljale domov — v Ljubljano.

Vrli primorski učiteljci pa naj bodete vsem drugim posnemanja vreden vzgled, kako je v plemeniti navdušenosti treba boriti se za korist našega stana in šole naše. Živila taka vzajemnost!

Kako sijajno se je vršila druga skupščina „Zaveze“, tega ni lahko opisati. Kdor se je udeležil, pomnil jo bode žive dni. Prav od srca sem se torej smejal lažnjivim, zvito zasukanim vstnim nekaterih nam sovražnih listov, kako so se trudili pred svetom smešiti slov. učiteljstvo, a so najbolj osmešili sami sebe. Pomilujemo!

Še nekaj mi teži srce. Vam, cenjeni g. urednik, hočem se spovedati. Tudi mene prišla se je novodobna bolezen, — častihlepnost. Žalilo me je malce, da nisem bil delegatom izvoljen. Kakó neizrečeno rad bi bil saj vse tiste zastopal, ki so bili izvoljeni, pa niso prišli. A kaj hočete, če človek ni pooblaščen. Najbolj me je pa razburila volitev upravnega odbora „Zaveze“. Celi dan sem pazljivo poslušal; gledal sem nepremakljivo častite odbornike, kakó so se pri odborovi seji posvetovali o blagru „Zaveze“; z bistrim očesom motril sem zborovanje delegatov — a vse zamán. Pri volitvi odbornikov nisem dobil niti jednega glasu. To, g. urednik, boli in še tem bolj, ako imaš zavest, da „Zavezo“ ljubiš, kakor svojega sina. Prosim Vas torej, predlagajte pri tretji skupščini, naj se število odbornikov pomnoži najmanj na sto, morda ulovim potem kako častno mesto. Ako pa poznate radikalnejši lek moji bolezni, pa mi ga svetujte. Zdravi!

Sibirčan 2.

Društveni vestnik.

Maribor. Dne 12. junija zborovalo je „Učiteljsko društvo za mariborsko okolico“ v prijazni Slivnici blizu Maribora. Vzlic neugodnemu vremenu šlo se je bilo še precejšnje število udov. Počastile so nas bile tudi se svojo navzočnostjo nekatere gospe in gospodičine.

Zborovanje je otvoril gospod predsednik s prišrčnim pozdravom navzočim in ob jednem zahvalil se je tudi Slivniškemu učiteljstvu, ki je prislece uljudno sprejelo in šolsko sobo, v kateri se je vršilo zborovanje, tako okusno nakinčalo. Ko so se dopisi prebrali in pogovorili, nastopil je gospod nadučitelj Pestevšek. Svoje predavanje „Domovinska črtica o Slivnici“ je odlično rešil. Povedal je marsikaj zanimivega o razmerah Slivniške šole od začetka do sedaj in naznanil je tudi znamenitosti Slivniške grajsčine. Žal, da ni imel časa dovršiti svoje naloge; zvedeli bi bili gotovo še mnogo zanimivosti. Gosp. predsednik se poročevalcu za vrlo predavanje krepko zahvali, čemur vsi navzoči z „živio“-klici pritrdijo.

O vprašanju „Kako je postopati našemu društvu z ozirom na prihodnje vrejevanje učiteljskih plač?“ je poročal gospod nadučitelj Pirkmaier. Govoril je najprej o položaju ljudskega učiteljstva in dokazal, da učitelji nimajo toliko plače, da bi mogli v svojem izobraževanju vspešno nadaljevati ter živeti stanu primerno in istotako izgojevati svoje otroke. Gospod poročevalec omeni, da se sedaj na deželi ne živi ceneje kakor v mestu in trgu, a dobi se pa še slaběji živež. On meni, da bi bilo najbolje, ko bi se učiteljske plače uravnale jednako plačam državnih uradnikov. Vendar svetuje za sedaj le, da se pote-

gujemo za odstranitev 4. plačilnega razreda. Pogovor o tej zadevi je bil zelo živahen.

Konečno se po nasvetu predsednikovem in poročevalčevem jednoglasno določi, da se izvoli odbor, ki ima nalogo sestaviti v smislu današnjih dogovorov peticijo, katera se potem izroči po katerem učiteljstvu naklonjenem dež. poslancu kompetentni oblasti. V odbor se volijo gg.: Nerat, Pirkmaier, Fistravec, Leskovar in Pestevšek.

Predsednik se poročevalcu zahvali za vestno izvršeno nalogo (navzoči temu pritrdijo z gromovitim „živio“) ter sklene zborovanje.

Pri skupnem obedu v gostilni gosp. Wregg-a smo se prav po bratovsko imeli, tako da smo bili vsi zadovoljni z izletom, ki se je res po vsem izvrstno obnesel.

Iz Št. Jurja v Slov. goricah. — Čez dolge 4 mesece nam je vendar-le ugodil čas, da smo se učitelji Št. Lenartskega okraja zopet 3 mesece zaporedoma zbrali k rednemu zborovanju. Influenca in preneugodno vreme ovirala ste redne sestanke v zimskem času. Še le bujni mesec maj nam je ponudil prvo priložnost, da smo se polotili nakupičene tvarine, da bi jo premotrivali v svojo korist.

Majnikovo zborovanje otvori g. predsednik spominjajoč se 21. januarja t. l. umrlega blagega tovariša g. J. Krajnc, priporoča ga blagemu spominu. (Navzoči vstanejo.)

Zapisnik zadnje seje se prečita, potlej pa naznani g. predsednik dopise; evo najvažnije:

a) Razgovor o dopisu „Štaj. učit. zaveze“ za-

devajoč prošnje in napore za povišanje učit. plač. Gg. Budna in Mocher stavita sledeči predlog: Pri lokalnih učit. sejah naj se pogovarja učiteljsko o nahajajočih se neugodnih razmerah pri posameznih šolah, ter pri prihodnjem društv. zborovanju o izidu poroča. Društvo na podlagi tega gradiva sestavi potem ulogo do kompetentne oblasti ter jo pravočasno odpošlje.

b) Prašalna pola za zavarovanje življenja se da na ogled.

c) Okr. glavarstvo mariborsko terja vpošiljatev letnega poročila in računa od preteklega društvenega leta.

d) Vdova po g. Krajnc-u se zahvaljuje za izraz sožalja in častno spremstvo pokojnika k zadnjemu počitku.

Odbor „Privatnega penzijskega zavoda“ za vdove in sirote učit. na Štajerskem predlaga svoje letno poročilo ter priporoča svoje človekoljubno podjetje v daljno blagohotno podporo.

Zatem je predaval g. Fr. Witzman (Sv. Barbara pri Vurbergu) „o časti in kako se goji v šoli nagon po časti“ tako zanimivo, da so ga poslušalci prosili, naj ta referat objavi v „Popotnik-u.“ — „Pouk v ljudski šoli bodi praktičen“, prednašal je g. Vrabl (Št. Lenart) v občno zadovoljnost navzočih.

Druga skupščina (8. dan junija t. l.) obstoječa iz 9 prisotnih udov vršila se je tudi pri Sv. Trojici v Sl. gor. — Ne morem si kaj tukaj omeniti, da se najbližjim redno pripeti, da ne pridejo. To je pač živ dokaz, da stanovski interes pri njih dremlje!

Predavala sta gg. K. Čeh in J. Maurič, (oba od Sv. Trojice); prvi „o preiskavah v šoli v kazenskih rečeh“, drugi nam je prečital prvo dobo tamošnje šolske kronike od l. 1786.—1869., ter je tako nadomestil ref. g. J. K. Budna, kateri je svoj prihod zadnji trenutek pismeno odpovedal.

Peticijo zarad uvrstitve šol tega okraja iz IV. v višjo plač. vrsto prevzame društveni odbor, kateri bo skrbel, da se prošnje pravočasno odpošljejo okr. glavarstvu v Maribor.

Pri nasvetih se sprejme predlog g. J. Černk-a, da se naj prenaredi točka pravil našega društva gledé zborovanj tako, da se bodo naša dosedaj mesečna zborovanja sklicavala zanaprej vsako četrtletje, v poletnem času pa tudi naj se sklicujejo večkrat izvanredne skupščine.

Prihodnje zborovanje bo 6. dan julija t. l. pri Sv. Antonu v Slov. gor. Povabljeni bodo tudi sosedni tovariši drugih okrajev; toraj domači na polnoštevilno svidenje! Č.

Dopisi in druge vesti.

Iz Gornjegograda. † Mihael Čerú. Neizproсна smrt posegla je zopet mej naše vrste ter si izbrala v svojo žrtev nestorja štajerskih učiteljev, umirovljenega nadučitelja v Gornjemgradu — Mih. Čerú-ja.

Pokojni se je narodil l. 1811. v Št. Vidu na Primorskem. Šolal se je deloma v Ljubljani, deloma v Celju. Kot učitelj služboval je najprej v Loki pri Zidanem mostu in v Konjicah. Leta 1839. prišel je v Gornjigrad, a že prihodnje leto 1840. preselil se je v Spodnji Dravberg. Leta 1844. vrnil se je zopet v Gornjigrad, kjer je služboval do 1. maja 1890. Tega dne je nastopil zaslužen si pokoj, katerega žal ni dolgo užival, kajti že 31. maja umrl je ob 1. uri zjutraj za oslabiljenjem vsled visoke starosti. Šolski vodja je bil še do svoje smrti.

Mihael Čerú je bil ves čas svojega življenja krepkega zdravja, živel pa je tudi jako zmerno in redno. Letošnjo zimo je zbolel zelo nevarno na influenci. Da-si je toliko okrevljal, da je zopet hodil, ostal je vendar bolehen, dokler se ni zadnjega maja njegov duh znebil zemeljskih okov.

Rajni bil je vrl učitelj ter je odgojil mnogo učencev, ki zavzimajo dandanes v raznih stanovih odlična mesta.

Vedno je bil veselega srca do svoje zadnje ure. Tudi v šoli ni bil nikakor pedant, nego je ves pouk

začinal z zdravim humorjem. Pri internem uradovanju je bil zelo natančen, a nikdar prijatelj mnogi pisariji. Njegova šola slovela je po celem okraju. Zato so hodili k njemu učenci tudi iz drugih šolskih občin, zlasti taki, katere so stariši namenili za srednje šole.

Ker je bil zelo varčen, rekli bi pravi vzgled varčnosti, nabral si je s tem in pri obilnih stranskih dohodkih lepo premoženje. Vendar je tudi rad podpiral uboge šolarje, katerim je kupoval knjige in druge stvari. Velik prijatelj je bil tudi dijakom, katere je dostikrat prav zdatno podpiral.

Daleč okrog je bil na glasu izvrstnega orgljarja. Bil je tudi komponist, največ za cerkvene potrebe. O svojem času je bil ud okr. šol. sveta, občinski odbornik, odposlanec v dež. učit. konferenci, ud gornjegraškega učit. društva ter podporni ud požarne brambe v Gornjem gradu.

Leta 1878. je bil bodlikovan z zlatim križem za zasluge, katerega mu je pri posebno prirejeni svečanosti pripel na zaslužna prsa takratni okrajni glavar g. Haas.

Mihael Čerú je poučeval v Gornjemgradu po svojem dolgoletnem nepretrganem službovanju dve generaciji. Razen jednega bili so vsi zdaj živeči Gornjegraščani njegovi učenci, ki so ga visoko spoštovali, kar je neovrgljivo kazal sijajen pogreb. Vsi

uradniki in tržani, obilo tovarišev iz vsega okraja, požarna bramba, pevsko društvo in velika množica ljudstva spremljali so njegove zemeljske ostanke na pokopališče ter skazali jim zadnjo čast. Rakev so krasili lepi venci, podarjeni od županstva, kr. šol. sveta, učiteljskega oboja gornjeograškega, učiteljskega društva in raznih rodbin. Pevsko društvo zapelo mu je dve pesmi „Na grobu“ in „Nad zvezdami.“ Ob odprtem grobu pa sta se poslavljala od rajnega v lepih govorih č. g. dekan Potočnik, v imenu učiteljev pa g. M. Dedič.

Vsi, ki so poznali prijaznega in ljubeznjivega starca, ohranili ga bodo gotovo v lepem spominu. Bodi mu zemljica lahka!

F. K.

Maribor. (Pismenena loge abiturijentom na tukajšnjem učiteljskišču.)

Pedagogika: 1. Wie ist in der Volksschule die Vaterlandsliebe zu wecken und zu pflegen? 2. Der Grundsatz: „Der Unterricht sei wahr“, ist zu erklären. 3. Die Lehrerconferenzen und deren Bedeutung für die Fortbildung des Lehrers. 4. Friedrich August Fröbel und der Kindergarten.

Nemško: 1. Schlechte Gesellschaften verderben gute Sitten. (Mit paedag. Anwendung). 2. Wie ist der Vortrag in der Schule zu pflegen. 3. Schiller als Dramatiker.

Slovensko: Nravni učinki poljedelstva. Prislovni stavki načina in vzroka. (Kot predmet obravnave v ljudski šoli.)

Mathematika. 6400 fl. sind nach 5 Jahren zahlbar; wie viel sind dieselben bei $4\frac{1}{2}\%$ Discount jetzt wert? 2. 4500 Mann haben Brod für 8 Monate, wenn jeder täglich $1\frac{1}{4}kg$ bekommt; nun kommen 500 Mann dazu; wie viel bekommt jeder täglich, damit sie $7\frac{1}{2}$ Monate auskommen. 3. Wie gross ist die Oberfläche einer Kugel, deren Radius gleich ist der Höhe eines gleichseitigen Cylinders, wenn die Mantelfläche des letzteren $m = 2,4dm^2$ ist? 4. Wie gross ist der Flächeninhalt eines Rhombus, dessen Diagonalen d_1 und $d_2 = 1,6$ und $2,8dm$ sind?

Ustmeni izpiti bodo 7. in 8. julija.

Iz goriškega okraja. Seme Mahnič-evega hujskanja proti šoli ni padlo na slaba tla; kalilo je, zrastle in sedaj vže rodi sad — v tako kratkem času! Skrbeli so in skrbé še zato njegovi poslušni učenci, ki nauk svojega preroka kaj pridno širijo po vsi deželi.

Evo le jeden dokaz. V vasi V. so imeli moške (jeden izmed njih je do sedaj pridno podpiral šolo, drugi pa je celó ud krajnega šol. sveta) pogovor o šoli ter trdili in sklepali, da so učitelji kmetu v pogubo, da so šole nepotrebne in šolske postave slabe, ter da kmet ne more več tako ogromnih davkov prenašati. Do 14. leta mora otrok hoditi v šolo, potem pa v kratkem iti v vojake. Oče nima od otroka nobedne koristi, pač pa vedne stroške zanj. Hvalili so sedanje državne poslance, da so dobri, ker delajo na to, da se šole zopet uničijo (!) — —

„Pohujšanje sicer mora priti, a gorje onemu, po katerem pohujšanje pride!“ Vrhunski.

Moravsko. Dne 9. t. m. je v Brnu umrl tamošnji c. kr. deželni šolski nadzornik, Dr. Alojzij Novák za kapjo. Rojen 2. dne avgusta 1831. v Žamberku na Češkem, služboval je od 1853.—1860. kot asistent fizike na praški universi. Leta 1857. bil je proglašen za doktorja filozofije. Leta 1860. prišel je za profesorja na višjo realko v Kutno goro in 1865. 1. 10. junija bil je od Nj. Velicasta imenovan c. kr. dež. šolskim nadzornikom. Imel bi toraj 10. t. m. praznovati svojo 25-letnico kot dež. šolski nadzornik moravski, kar pa mu je kruta smrt preprečila. Učiteljstvo moravsko bode izgubo tega svojega svetovalca in prijatelja težko pogrešalo ter njegov spomin gotovo visoko častilo.

(Odlíkovanje.) Presvitli cesar podelil je c. kr. šolskemu svetovalcem in ravnatelju mariborskemu učiteljskišču, gosp. Juriju Kaas-u povodom umirovljenja viteški križec Franc Jožefovega reda. — Čestitamo!

(Imenovanje.) Gospod Franc Kocbek, učitelj v Rečici, imenovan je nadučiteljem v Gornjem gradu.

Raznoternosti.

[Redek jubilej.] V Nemškej Stamari v Banatu praznoval je te dni učitelj Ivan Bačk petdesetletnico učiteljevanja in zlato poroko ob jednem. Jubilan je vseh 50 let služil v tej občini in mu je zatorej občina dala ob jubileju 300 gld. za darilo.

[Najmlajši profesor] na svetu bode pač 14-letni deček, ki na škotskej šoli v Aleksandriji poučuje slušatelje svoje v angleškem slovstvu. Temu dečku je ime Alcibiades Benedulzi, in je sam po-

hajal to šolo, na kateri sedaj poučuje. Za njegove sposobnosti je pač najboljšo spričevalo to, da ga ni namestila egiptska država, temveč Angleži. Čudno je bilo videti, ko so pri instalaciji stari bradati profesorji čestitali mlademu kolegu.

[Glavobol v šoli.] Prof. Eulenburg v Berlinu objavil je razpravo o šolskih boleznih, ki se kažejo posebno po velikih mestih, in so posledica oslavljenja živcev. Na to naj bi stariši koj iz početka dobro pazili. Ako drugače zdrav otrok, ki ni

preobložen z delom, navadno v dobi od 9.—13. leta, večkrat in brez stanovitega vzroka toži, da lga glava boli, posebno na temnu in zatilniku, treba je zdravnika prašati za svet. Tudi če pogosto kri teče iz nosa, treba je paziti, ker to ni, kakor mnogi mislijo, zdravju koristno, nego prihaja od slabokrvnosti, ki ima zle posledice. Konečno daje prof. Eulenburg šolskim oblastvom razne nasvete, kako preprečiti take bolezni.

[Koliko reber ima človek?] Dozdaj učili smo se navadno, da ima človek 7 pravih reber, ki segajo do prsnice, in 5 manjih, ki ne segajo do prsnice. V Dublinskem anatomskega zavodu začeli so konstatovati, da ima mnogo ljudi še jedno, to je osmo rebro. Pri preiskanih 21 moških truplih našlo se je tako osmo rebro pri 7 a pri 42 ženskih truplih tudi samo pri 7. Našli so torej osmo pravo rebro izmed 63 mrlčev pri 14, izmed teh imelo jih je 5 pravo osmo rebro na obeh straneh, 9 pa samo na jedni, to je, brez izjeme na desni strani.

[Število kaznjencev pojemlje.] Novi šoli se mej drugim tudi predbaciva, da pomaga kaznilnice polnit. Kako neosnovano in krivično je to dolženje, kažejo nam nastopni izkazi statističnega centralnega komisijona, po katerih se število obsojencev zaradi težkih hudodelstev, kakor tudi obsojencev za manjše prestopke v tostranski državni polovici od l. 1885. naprej zdatno znižuje. Število kaznjencev znašalo je l. 1885. vže 11.689 a se je znižalo zdaj na 10.839. V sodniških ječah, kjer so obsojenci do jednega leta, bilo je l. 1886. dnevno število 8011, sedaj samo 7484, ravno tako je v zaporih okrožnih sodišč število manjše od poprejšnjih, kajti l. 1886. bilo jih je poprek 7677 na dan, zdaj pa samo 6693. Tudi disciplinarno obnašanje kaznjencev se je zboljšalo, kajti število disciplinarnih kaznij znižalo se je od 9221 na 7730.

[Ne jejte črešnjevih peček.] Kako nevarno utegne postati zla navada, ki jo imajo mnogi otroci, da požirajo črešnjeve pečke, ki pa celo odraslim lahko prinaša smrtno nevarnost, dokazaval je na Dunajski kliniki dvorni svetnik prof. Nothnagel svojim slušateljem pri raztelesenju šestnajstletnega mizarskega učenca. Pred nekaterimi dnevi snedel je učenec nekaj črešenj s pečkami vred, kmalu potem pa obolel na akutnem vnetju črev. V bolnišnici sumil je prof. Nothnagel takoj, da mu je bilo pretrgano črevo od peček, kar je raztelesenje tudi res popolnoma potrdilo. Prof. Nothnagel je povdarjal, da taka bolezen posebno v črešnjavi dobi ni redka in je resno svaril pred požiranjem črešnjevih peček.

Vabilo. „Celjsko učiteljsko društvo“ ima v nedeljo 6. julija ob 11. uri dopoldne v celjski okoliški šoli svoj redni mesečni zbor. Dnevni red:

1. Petje. 2. Zapisnik. 3. Društvene zadeve. 4. Poročilo predsednikovo o listih od društva naročenih. 5. Nedostatki pri uradnih šolskih tiskovinah, in sicer poročajo: a) G. Gnus „o vseh šolskega vodstva se tikajočih tiskovinah“; b) g. Brinar „o zapisniku“; c) g. Jarc „o razrednici“; d) gosp. Štukelj „o tednici“. 6. Drobnoti iz naše prasalne škrinjice. 7. Nasveti. Da se vsi č. udi v polnem številu snidejo, prosi in pričakuje odbor.

Vabilo. „Učiteljsko društvo za Ptujski okraj“ bo zborovalo v četrtek dne 3. julija ob 10. uri dopoldne v šoli Ptujске okolice. Na dnevnem redu stoji „razgovor o 2. vprašanju za letošnjo okr. uč. konferencijo“ (poprava pismenih vaj) in „določitev dotičnih poročevalcev.“ K obilni in točni udeležbi uljudno vabi odbor.

Vabilo. „Šmarijsko-Rogatsko učiteljsko društvo“ zboruje dne 3. julija ob 3. uri popoldne v Šmarju po sledečem vsposedu: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Poročilo delegatov o glavnem zborovanju „Zaveze“. 4. „O zemljevidu šmarijskega okraja“, (g. Planer). 5. „O otroških igrah“, (gosp. Šetinc). K obilnej udeležbi vabi odbor.

Vabilo k tretjemu občnemu zboru društva „učiteljev in šolskih prijateljev okraja logaškega“, ki bo de v četrtek, dne 3. julija t. l. ob 1. uri popoldne (po okrajnej učiteljske konferenci) v šolskem poslopu v Dolenjem Logatcu s tem-le vsposedom: 1. Poročilo o društvenem delovanju preteklega leta. 2. Poročilo blagajnika in volitev treh pregledovalcev računov. 3. Volitev petih udov v društveno vodstvo. 4. Določitev letnega doneska za prave in podporne ude. 5. Volitev delegatov v „Zavezo slovenskih učiteljskih društev“. 6. Nasveti in prosti govori posameznih drušvenikov. K obilnej udeležitvi vabi najuljudnejše načelnstvo društva učiteljev in šolskih prijateljev logaškega.

Vabilo k občnemu zboru „Tol. učit. društva“ v Tolminu dne 8. julija t. l. ob 3. uri popoldne. Dnevni red: 1. predsednikov pozdrav; — 2. volitev zapisnikarjev; — 3. prebranje zapisnika; — 4. poročilo tajnikovo; — 5. poročilo blagajnikovo; — 6. volitev pregledovalcev računov; — 7. poročilo o II. glavnem občnem zborovanju „Zaveze“; — 8. peticija na dež. zbor; — 9. narodno blago; — 10. volitev delegatov k „Zavezi“; — 11. morebitni nasveti; — 12. volitev novega odbora. Ker si lahko izposluje vsak učitelj ta dan oziroma popoldne odpust, ker si gremo drušveniki po zborovanju ogledat spominek umerlih kolegov v Volče, ker so taka zborovanja obče koristna in ker je drugi dan uradna učit. konferencija v Tolminu, pričakuje in vabi uljudno k zborovanju vse čč. drušvenike. odbor.

Razpis učiteljskih služeb na Kranjskem:

Na četrterazrednici v Črnomlju služba 3. učitelja s 500 gld. na leto, potem služba dekleške učiteljice s 450 gld. na leto, eventualno služba 4. učitelja s 400 gld. na leto. — Na četrterazrednici v Metliki služba tretjega učitelja (450 gld.) in 4. učitelja (400 gld.) — Na trirazrednici v Dragatuši

služba 2. učitelja s 450 gld., in služba 3. učitelja s 400 gld., obe službi tudi s prostim stanovanjem. Drugi učitelj navadno opravlja ekskurendni pouk v Bojancih, za kar vleče 200 gld. na leto. — Na dvorazrednici v Podzemlju služba 2. učitelja. Plača 400 gld. in stanovanje. — Prošnje do 20. julija t. l.

P. n. našim naročnikom.

Častite prejemnike „Popotnik-a“ opozarjamo na današnji adresni ovitek, na katerega smo vsakemu zapisali, do kedar je naročnina plačana. Upamo, da najdejo vse v redu. Kjer pa bi ne bilo tako, prosimo, da se nam to naznani. Ob enem pa vabimo vse p. n. predplačnike, katerim je s to številko naročnina potekla, da jo skoraj obnové. Najvljudneje pa prosimo vse one prejemnike našega lista, ki še nam letos niso nič naročnine poslali in kateri morda še celo od prej kaj dolgujejo, naj se vendar odzovejo v **kratkem** svojej dolžnosti, da bomo mogli tudi mi redno zadoščati svojim dolžnostim do tiskarne.

Da jim plačilo olajšamo, priložili smo za nje „prejemni list c. k. poštno-hranilničnega urada, s katerim lahko pri vsaki poštni hranilnici na naš račun uplačajo brez vsakih poštinih stroškov vsako poljubno svoto, za katero dobó od poštnega urada primerno potrdilo.

Če stori vsak svojo dolžnost z ozirom na nas, bomo se tudi mi zamogli prosteje gibati in točno izpolnjevati svoje dolžnosti.

Upravništvo „Popotnik-a“.

Razpis natečajev.

Št. 606.

Učiteljska služba.

Na trirazrednici v **Vurbergu** se umešča stalno učiteljska služba z dohodki po III. plačilni vrsti.

Prosilci naj svoje redno obložene molbe predpisanim potom vložijo do 6. julija t. l. pri krajnem šolskem svetu.

Okr. šolski svet v Ptuj, dne 25. maja 1890.
2-2 Predsednik: Ranner s. r.

Št. 406.

Podučiteljsko mesto.

Na dvorazredni ljudski šoli v **Sromljah** se umešča novo ustanovljeno mesto podučitelja z dohodki po IV. plačilnem razredu definitivno ali pa tudi provizorično.

Prosilci in prosilke naj svoje redno podprte prošnje potom predstojnega okr. šolskega sveta vložijo do 15. julija 1890. pri krajnem šolskem svetu v **Sromljah**, pošta Brežice (Rann).

Okr. šolski svet v Brežicah, dne 6. junija 1890.
Predsednik: Kankowsky s. r.

Št. 498.

Mesto učiteljice ročnih del.

Novo ustanovljeno mesto formalno usposobljene učiteljice ročnih del pri ljudskih šolah v **Pilštanju** in **Zagorju** z letno nagrado 180 gld. proti dolžnosti, na prvi šoli po 8 ur na drugi pa po 5 ur na teden in na obeh skozi 10 mesecev v letu poučevati, se takoj umešča.

Prosilke naj svoje s pričevalom usposobnosti — one, ki še niso v javni učiteljski službi pa tudi s pričevalom moralnosti — podprte prošnje vložijo do 15. julija 1890. pri krajnem šolskem svetu v **Pilštanju pri Kozjem** (Drachenburg).

Okr. šolski svet v Kozjem, 6. junija 1890.
Predsednik: Kankowsky s. r.

Št. 364.

Učiteljske službe.

V celjskem polit. okraju se nastopna učiteljska mesta definitivno, event. tudi provizorično umešajo.

- Mesto stalnega okrajnega pomočnega učitelja za okolico c. k. okrajnega glavarstva celjskega z dohodki podučitelja po tretjem plač. razredu.
- Učiteljsko mesto na novo ustanovljeni jednorazredni ljudski šoli v **Rakovcu**, pošta **Vitanje**, z dohodki po III. plač. razredu in prostim stanovanjem.
- Učiteljsko mesto na trirazredni ljudski šoli v **Zrečah**, pošta **Konjice**, IV. plač. razred.
- Podučiteljsko mesto na dvorazredni ljudski šoli v **Jurkloštru** pri Laškem trgu, III. plač. razred.

Prosilci in prosilke za katero teh mest naj svoje redno podprte prošnje — gledé učit. mesta v **Rakovcu** tudi z dokazom usposobljenja za subsidia-rično poučevanje v katoliškem veronauku — vložijo potom predstojnega okr. šolskega sveta do 20. dne julija 1890. in sicer gledé pod a) označenega mesta pomočnega učitelja neposredno pri okr. šolskem svetu v **Celju**, gledé ostalih mest pa pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

Okr. šolski svet v Celju, dne 9. junija 1890.
Predsednik: Dr. Wagner s. r.

Popravek. Pri razpisu natečaja okr. šolskega sveta v Celju šte. 334 v 11. „Popotnik-ovi“ številki, tičočem se podučiteljskih mest v Vojniku in Trbovljah se je gledé plačilnega razreda vrnila neljuba pomota. Stati namreč mora tretji in ne četrti plačilni razred, kar se s tem popravi.

Vsebinsa. I. Druga skupščina „Zaveze slov. učit. društev“ v Celju dne 25. in 26. maja t. l. (II.) — II. O lepoznanstvu. (X.) (Iv. Klemenčič.) — III. Prirodopisni pouk v jednorazrednicah. (IX.) (H. Schreiner in J. Koprivnik.) — IV. Pedagogiški razgled. — V. Listek. (Pisma iz Sibirije.) (V.) (Sib. 2.) — VI. Društveni vestnik. — VII. Dopisi in druge vesti. — VIII. Raznoternosti. — IX. P. n. našim naročnikom. — X. Natečaji.